

Obr. 25 — Mechanické sluneční hodiny.

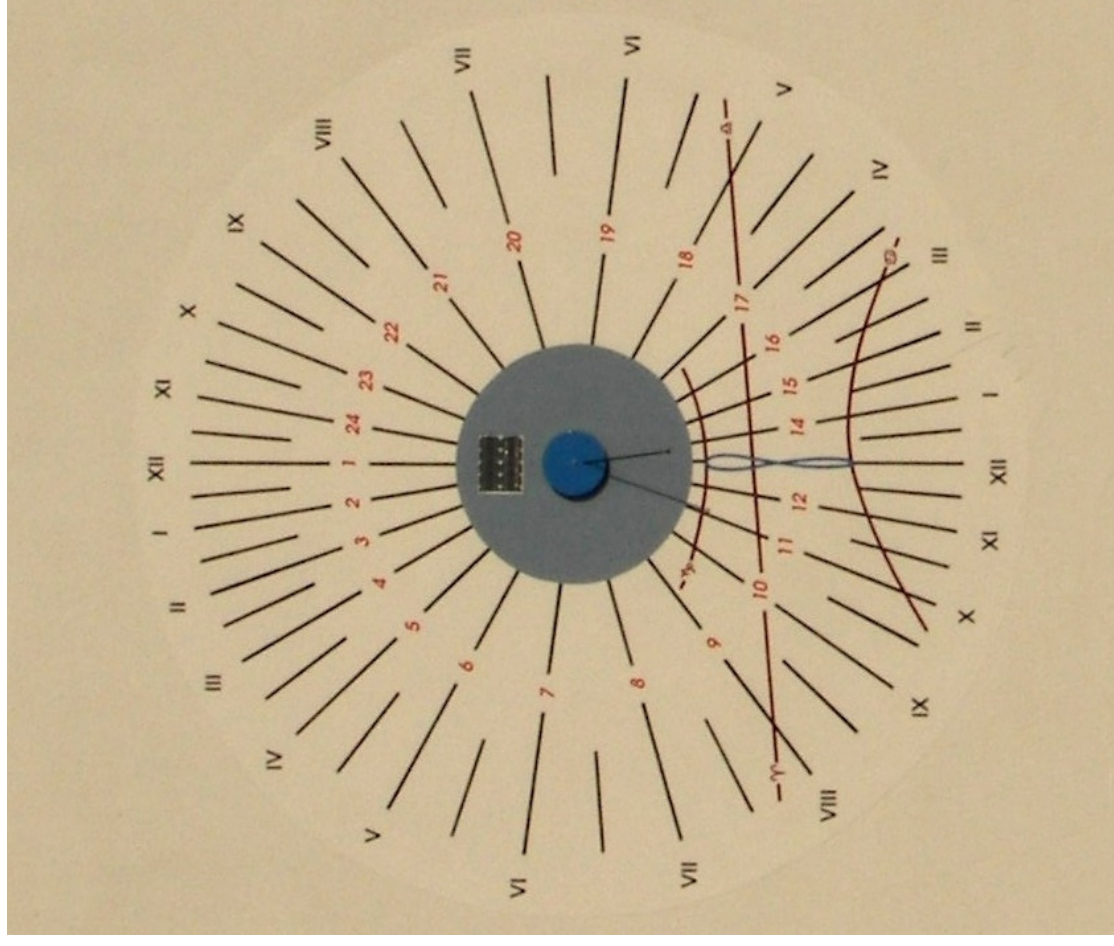
Rakouská pracovní skupina

Bohumil Landsman

Byl jsem požádán, abych jako člen pracovní skupiny Sluneční hodiny při Rakouské astronomické společnosti napsal něco o jejích aktivitách. Skupina má v současnosti asi 120 členů. Skupina samotná nemá právní subjektivitu, ale je součástí Rakouské astronomické společnosti; byla založena v roce 1990. Dvakrát do roka vydává oběžník, ve kterém informuje o zajímavých slunečních hodinách, nových knihách s touto tematikou a představuje osobnosti spojené s fenoménem slunečních hodin.

Cíle pracovní skupiny jsou následující: i) Pomoc při zachování a obnově slunečních hodin. Členové společnosti spolupracují s příslušnými kulturními orgány, památkáři, restaurátory a místními politiky. ii) Návrh nových slunečních hodin. Podpora v oblasti designu a výroby. iii) Katalogizace slunečních hodin v Rakousku. V současnosti je v katalogu více než 3 000 slunečních hodin na pevných stanovištích. Tato skutečnost řadí Rakousko na přední místo ve světě v hustotě slunečních hodin. iv) Kontakty s podobnými společnostmi ve světě. Děje se tak účastí na kongresech, prostřednictvím korespondence a podobně.

Pracovní skupina pořádá jednou do roka (v září) setkání svých členů. Ta jsou většinou dvoudenní. Vždy půl dne je věnováno odborné části setkání. Vystupující ve svých příspěvcích hovoří o slunečních hodinách z různých úhlů pohledu. Součástí setkání je i výlet za slunečními hodinami v okolí místa setkání.

SLOVO ÚVODEM. Sluneční hodináři se budou dobře bavit při čtení článku Miloše Noska: kdo to kdy viděl, aby hodiny ukazovaly i v noci čas podle časové rovnice! Jaromír Čiesla nás seznamuje s kuriózními monofilárními hodinami. Přináší také podrobnou zprávu o setkání v jižních Čechách a o expozici času ve Šternberku. Nakonec nás pan Landsman stručně seznamuje s činností rakouské pracovní skupiny.

Miroslav Brož

Obsah

Miloš Nosek: <i>Sluneční hodiny, které pracují i v noci</i>	3	strana
Jaromír Čiesla: <i>Monofilární sluneční hodiny</i>	5	
Jaromír Čiesla: <i>Setkání na Českobudějovicku 14. a 15. dubna 2012</i>	8	
Jaromír Čiesla: <i>Expozice času ve Šternberku</i>	18	
Bohumil Landsman: <i>Rakouská pracovní skupina</i>	24	

Titulní strana — Sluneční hodiny na budově Českého hydrometeorologického ústavu v Praze-Libni. Foto Miloš Nosek. K článku na str. 3.

Povětroň 2/2012; Hradec Králové, 2012.
Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (2. 6. 2012 na 256. setkání ASHK)
ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové**
vydání 1., 24 stran, náklad 100 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213-659X
Redakce: Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Martin Lehký,
Miroslav Ouhrabka, Lenka Trojanová a Miloš Boček
Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828
e-mail: (ashk@ashk.cz), web: (<http://www.ashk.cz>)

Obr. 24 — Nultý poledník.

Astronomie jako věda dívající se proti proudu času do daleké minulosti je v expozici prezentována modelem Hubbleova kosmického teleskopu. Toto oko do vesmíru je také naším okem do minulosti kosmu i klíčem k jeho porozumění.

S rozvojem společnosti roste i naše potřeba stále přesnějšího měření času. Zatímco jeskynnímu člověku stačilo dělení dne na světlou a tmavou část, dnes již běžné měříme čas na tisícinu sekundy a v některých aplikacích až na nanosekundy.

V expozici elektrických a elektronických hodin nacházíme registrační hodiny pro evidenci časů kontroly objektů, jsou zde také takzvané „píchačky“, které mnozí znají z vrátnic podniků, kuchyňské elektronické hodiny nebo dokonce model cesiových atomových hodin, který byl zapůjčen Královskou hvězdárnou v Greenwichi.

Koncepci výstavy, jejíž autorem je Ing. Ladislav Kopecký, jsem nadšen a nelituji jediné zde strávené minuty. Seřazení jednotlivých exponátů a přehledné doprovodné popisy jsou dobře srozumitelné a díky vhodné voleným interaktivním hrám a 3D modelům zábavné a přitažlivé. Expozice času zahrnuje několik oborů od astronomie, fyziky, mechaniky přes chemii, estetiku a filozofii až po historii. Při opouštění expozice musím přiznat, že jsem také v zajetí času. Určitě se ale budu snažit nalézt si čas k další návštěvě této jedinečné expozice.

*